

Dr. Špela Bregač,

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

POMEMBNA JE POT, NE LE CILJ

INTERVJU Z ANDREJO AHČIN

It's the journey that counts, not the destination
Interview with Andreja Ahčin

Andreja Ahčin je univ. dipl. ped., prof. soc., od junija 2007 je ravnateljica Srednje šole v Biotehniškem centru Naklo, v katerem je zaposlenih 135 strokovnih delavcev, ki skrbijo za kakovostno izobrazbo 912 rednih in izrednih dijakov, 210 rednih in izrednih študentov, letno 3 do 4 tisoč tečajnikov.

Biotehniški center je javna ustanova, največji center v regiji, specializiran za živilske, kmetijske, hortikulturne in naravovarstvene poklice. Je izobraževalna, raziskovalna in razvojna ustanova, ki v ospredje postavlja občutek za naravo in sočloveka, skrb za pridelavo in predelavo zdrave hrane ter skrb za urejenost okolja v sodelovanju z gospodarstvom. Spodbuja podjetnost, inovativnost in skrb za osebni razvoj dijakov, študentov in zaposlenih.

Prosim, povejte še kaj več o Biotehniškem centru in Srednji šoli, katere ravnateljica ste. In dovolite, da bralcem pojasnim, da je v primeru BIC Naklo poimenovanje srednje šole hkrati tudi stvarno lastno ime.

▶ V Biotehniškem centru delujejo tri enote: **Srednja šola, Višja strokovna šola in Medpodjetniški izobraževalni center.** V Srednji šoli izvajamo program **strokovne gimnazije** in 15 poklicnih in strokovnih programov na vseh stopnjah izobraževanja. Četrtnina je gimnazijcev, polovica dijakov se izobražuje v strokovnih in poklicno-tehniških programih, četrtnina dijakov pa v poklicnih programih. Vpisujemo dijake iz severozahodnega dela Slovenije. Prednost tega, da se strokovni gimnazijski ter srednješolski strokovni in poklicni programi izvajajo v Biotehniškem centru, je umeščenost v širši družbenoekonomski prostor. Naš center nudi zelo raznolike učne poligone na šolskem posestvu zaradi umeščenosti v naravno okolje – gozd, travniki, ribnik, reke, potoki, naravne in kulturne danosti. V njem v okviru Medpodjetniškega izobraževalnega centra deluje ekipa sodelavcev v projektni pisarni, kjer skupaj ustvarjamo in se v sodelovanju s številnimi partnerji v svetu povezujemo, da lahko mladim ter vsem našim deležnikom omogočamo širše možnosti aplikativnega

izobraževanja in usposabljanja. Vseživljenjsko učenje in medgeneracijsko povezovanje se pri nas vsakodnevno prepletata, saj je izobraževanje odraslih in splošne zainteresirane javnosti glavna dejavnost v popoldanskih in večernih urah. Tako je naš center ves dan odprt prostor za izobraževanje, srečevanje, povezovanje. Naš šolski prostor skupaj z vodstvenim timom in sodelavci razvijamo skupaj s širšim evropskim prostorom ter lokalnim in delovnim okoljem.

Na šoli si vsi zaposleni prizadevate, da vaši dijaki poleg ciljev, ki so zapisani v učnih načrtih, krepijo tudi kompetence, potrebne za življenje. Vključeni ste v številne projekte. Kaj ti projekti prinašajo dijakom in kaj zaposlenim?

▶ Drži. To lahko na kratko ponazorim z vizijo učiteljskega zbora srednje šole:

“
 Gradimo na temeljih medsebojnega spoštovanja, znanja, truda in odgovornosti do narave. Naš dijak spoznava, da je pomembna pot do cilja. Odkriva, v čem je dober, katere talente in sposobnosti ima.”

V ospredju je mlad človek, njegovi potenciali, odnos do sočloveka, dana možnost za pridobivanje širšega znanja, s trdom in skrbnim odnosom do narave. Tako vedno razvijamo in izvajamo take projekte, ki naslavljajo prav te cilje in rezultate. Od karijerne mape dijakov, ki je »samo« šolski projekt, do mednarodnih projektov, ker smo v preteklosti,

recimo, oblikovali skupne strokovne module in učna gradiva za poučevanje vertikalnih ozelenitev v sodelovanju s partnerji iz Nizozemske, Anglije in slovenskimi delodajalci.

Mobilnosti, ki jih izvajamo v okviru programa Erasmus+ in v drugih partnerstvih, dijakom in učiteljem omogočajo krepiti ključne kompetence in vpogled v drugačno kulturo, organizacijo, sodelovalno in timsko delo. S tem mladim in učiteljem omogočamo veliko učnih priložnosti za ustvarjalnosti in razvijanje kritičnega pogleda na svet.

Se še spomnite prvih začetkov projekta? Kako so se odzvali profesorji?

▶ Naša šolska kultura je, da načrtujemo, delujemo, spremljamo in analiziramo po načelih akcijskega razmišljanja, kaj lahko prispevamo novega, boljšega. Na projekte gledamo kot na novo možnost ustvarjalnega okolja, kjer lahko v skupini različnih partnerjev soustvarjamo nove učne priložnosti. Nikoli ne pričakujemo receptov ali samo odgovorov na naša vprašanja. Vemo, da jih moramo znati poiskati sami in v sodelovanju. Naša kultura šole/centra je, da od vsakega projekta zagotovo tudi nekaj ostane za naš šolski vsakdan. Tako so postali šolski vsakdan jabolko v šoli, jutranji pozdrav učitelja, govorilne ure za dijake, karierna mapa, projektni dnevi/teden, naravoslovni tabori, medpredmetno delo, učenje učenja, naše skupno timsko delo, ki nam je tudi zdaj, v času pandemije covida-19, zelo pomagal, da smo se znali povezovati in ustvarjati nove rešitve, načrte izvedbe. Vedno povabimo vse učitelje, velik del učiteljskega zbora se potem aktivno vključuje v različne projekte. Kdor želi, ima možnost soustvarjati.

Če danes primerjate razumevanje kompetence podjetnosti s časom, ko ste v projekt vstopili, ali lahko rečete, da so spremembe vidne?

▶ Ob spremljanju dela in procesov pri poučevanju lahko še bolj zaupamo v naš, torej skupen način poučevanja in dela. Dobili smo pozitivno povratno informacijo, da gredo razmišljanja in načini dela v razvoj novih učnih okolij. Tako je prav, da tudi v gimnazijskem programu omogočamo in razvijamo učna okolja in priložnosti, da so lahko dijaki bolj inovativni, ustvarjalni, usmerjeni k reševanju problemov in da spodbujamo timsko delo. Tovrstne aktivnosti izvajamo in nadgrajujemo pri rednem pouku in preostalih oblikah izobraževanja. Smo srednješolski izobraževalni center in na ravni srednjih strokovnih, poklicno-tehniških in poklicnih programov je položaj poučevanja danes precej drugačen kot na primer pred 15 leti. Več je izbirnosti, praktične vrednosti znanja, individualizacije, odpiranja in povezovanja z okoljem. Nekaj več teh elementov bi si želeli tudi v gimnazijskem programu. Seveda je prva in najpomembnejša naloga, da gimnazijce najbolj pripravimo za univerzitetni študij. Izjemno pomembno pa je, da tudi gimnazijce navdušujemo za realne življenjske izzive. Ko pogledam na prehojeno pot projekta PODVIG, lahko rečem, da smo v gimnazijskem programu dosegli pomembne premike pri razumevanju kompetence podjetnosti in izvajanju nekaterih elementov te ključne kompetence.

Kako bi lahko dokazali, da na vaši šoli res razvijate kompetence podjetnosti? Kaj ste spremenili?

▶ Med drugim lahko navedem, da smo imeli projektne dneve v preteklosti dvakrat v letu po dva šolska dneva. Zdaj smo ju združili v projektni teden, in sicer zadnji teden pred prvomajskimi počitnicami. V tem tednu izvajamo skupno učenje s partnerji našega centra v tujini. Tako se

lahko gimnazijci udeležijo izmenjave in so navdušeni, saj ni več dileme, koliko rednega pouka bodo zamudili, kar smo na primer zaznavali ob udeležbi v času med običajnim poukom.

V tem tednu izvedemo izbirno nadstandardno ekskurzijo v tujino, ki je zastavljena projektno. Dijaki izvedejo pripravo na ekskurzijo in so na njej aktivni vodiči in ne le obiskovalci, poslušalci. Vedno sledita izdelava projektne mape in evalvacija.

Projektne aktivnosti so zastavljene medpredmetno, saj aktivnosti profesorji načrtujejo v timih ali posamično. Zastavimo si realni izziv in vprašanje, ki ju rešujemo in evalviramo.

Katera področja razvoja kompetenc podjetnosti ste na šoli najhitreje in najbolj kakovostno razvijali? Vidite za to razloge?

▶ S področja **zamisli in priložnosti** so se najhitreje uresničevale kompetence ustvarjalnosti, etičnega in trajnostnega razmišljanja. Ustvarjalnost zato, ker so k projektu že na samem začetku pristopili profesorji, ki pouk izvajajo na tak način. Trajnostno in etično razmišljanje pa je že vgrajeno v naše vsakodnevno delovanje in razmišljanje. Naše posestvo je ekološko, krožno gospodarjenje izvajamo v vsakodnevem življenju, delamo tudi s tujci in otroki s posebnimi potrebami. Izjemno smo ponosni na zmanjšano količino odpadkov tako v šolski kuhinji, pri praksi in v splošnih učilnicah. Dom brez odpadkov je naš način življenja. To lahko izvajamo le, če k temu pristopamo vsi in spremenimo svoje navade.

Med **vir** lahko izpostavim motiviranost in vztrajnost ter samozavedanje in samoučinkovitost. Za vse navedene akcije sta nujna vztrajnost in motiviranje. Vključiti je treba vse človeške vire, da potem lahko spremljamo rezultate.

V sklopu kompetenc **k dejanjem** lahko izpostavim model delovanja po *akcijskem raziskovanju*, izkustveno učenje, sodelovanje, načrtovanje in upravljanje. To so poti k idejam, ki jih postavimo v okvirih zamisli, priložnosti, pregleda stanja, iskanja vseh možnosti, aktivnosti – tudi nove skupne poti in evalvacija, nato se začne nov akcijski krog ali nadgrajuje obstoječi.

Izkušnjo vodenja kolektiva, ki ima izkušnje z razvojem podjetnostnih kompetenc, že imate. Če bi imeli ponovno možnost voditi kolektiv – ali bi se odločili za kolektiv, ki bi izkušnje z razvojem podjetnostne kompetence že imel, ali za kolektiv brez take izkušnje? In če bi imeli možnost stopiti pred dijake?

▶ Pri ravnateljevanju obstajata obe možnosti. V šoli, v kateri še ne bi imeli izkušenj, bi z veseljem začela razvijati elemente akcijskega raziskovanja, če pa bi bili nekateri elementi že razviti, bi to vsako leto nadgradili s kakšnim novim korakom. Usvojene elemente namreč močno podpiram, spremljam in nagradim, da postanejo naša vsakodnevna praksa.

Če bi se odločala za poučevanje in bi imela možnost izbire, bi se zagotovo raje odločila za institucijo, v kateri imajo v svojo strategijo vključen tudi razvoj podjetnostne naravnosti. Taka šola je usmerjena k iskanju, usklajevanju, definiranju in izvajanju aktivnosti, k doseganju skupnih strateških ciljev, sistematičnemu razvoju mladostnika kot posameznika. Pomembno je, kaj ravnatelj podpira, spodbuja, omogoča in kako.

Menim, da s primerjanjem in promoviranjem samo doseganja točk na zaključku izobraževanja siromašimo izobra-

ževalni potencial, ki ga imamo v šolah v času odraščanja mladine. Mlado generacijo moramo navduševati za življenje, raziskovanje, znanost, učenje, aktivno participacijo. Mladi se morajo videti tudi v voditeljstvu in ustvarjanju.

Nekaj vprašanj nam s tega naslova postavljajo tudi rezultati mednarodnih raziskav, po katerih naši dijaki dosegajo odlične oziroma nadpovprečne učne rezultate, se pa izrazito ne veselijo učenja. Smo morda na tej poti nekje zašli?

Prosim, predstavite nam, kako sistematično in načrtno razvijate kompetence podjetnosti na vaši šoli.

▶ V prvem letniku dijake seznanimo z lastnostmi posameznikove osebnosti, nato dobijo skupinsko nalogo – organizacijo, pripravo in izvedbo pomladnega koncerta. S tem se povežejo kot razred. V celoti ga izvedejo sami; so povezovalci programa, nastopajoči, organizatorji, oblikovalci vabil, plakatov, spletne promocije ...

Naslednje, kar sistematično gojimo, je karierna mapa. To je projekt, ki smo ga v pouk uvedli že pred dobrim desetletjem. Vsebine karierni mape so v prvih letih dijaki opravljali pri razrednih urah. Zdaj pa mapo in vsebine, ki so tesno prepletene s podjetnostnimi kompetencami, sistematično izpolnjujejo tudi pri urah psihologije v tretjem letniku gimnazije.

Redno smo začeli pripravljati likovne razstave tudi zunaj našega centra. Dolgo že vemo, da imamo po zaslugah mentorja in učitelja likovnega pouka na šoli izjemne razstave. Šola je naš razstaveni prostor. Ker smo izobraževalni center, je pri nas veliko zunanjih obiskovalcev – udeležencev izobraževanja odraslih, tečajev in tudi študentov na višji šoli. Šolski prostor številni gostje obiskujejo ves dan. Ljudje si naše razstave radi ogledujejo, vsekakor pa je izziv, če se podaš tudi zunaj svojih prostorov. Tako smo prav na podlagi izobraževanja in aktivnosti v projektu PODVIG likovna dela naših dijakov začeli sistematično razstavljeni tudi drugod. Ponosni smo na lokacije razstav: Planinski muzej Mojstrana, Triglavski narodni park, Center IRIS – Center za izobraževanje, rehabilitacijo, inkluzijo in svetovanje za slepe in slabovidne, knjižnice po Gorenjskem. V načrtu imamo še druge lokacije.

Največji zalogaj je spremeniti redni, običajni pouk tako, da se dijaki lahko preizkušajo v timske delu in reševanju problemov ter da vključujejo človeške vire. Izpostavimo lahko raziskovalno delo. Pri pouku biotehnologije dijaki za maturo izdelajo projektno nalogo, ki jo lahko nadgradijo v raziskovalno nalogo. Vse te naloge se izvajajo v timih in so raziskovalno-praktično naravnane. Enako pripravljajo projektne naloge pri sociologiji. Tudi pri drugih predmetih bi si želeli še kakšne sistemske spremembe na ravni mature, da bi bili dijaki bolj stimulirani za raziskovalno delo.

Naslednja stvar, ki bi jo rada izpostavila, je projektno delo – možnost izobraževanja tudi v tujini, ki ga v gimnazijskem programu izvajamo kot projektno delo.

Kako danes vidite podjetnega dijaka, kako strokovnega in kako vodstvenega delavca?

▶ Podjeten dijak pozna sebe, ve, kaj so njegova močna področja in v čem je dober, in to gradi. Zna sodelovati z okoljem, je aktiven, opazi priložnosti, je vaje sodelovanja v skupini, ni zagledan vase. Ima vedenje, znanje in izkazuje skrb za ohranjanje naše narave. Ve, kaj je krožno gospodarjenje v družbi, v lokalnem okolju in lastnih gospodinjstvih. Zazna priložnosti za razvoj, ima občutek za druge, je več raziskovalnega dela in je usposobljen za delo v različnih

timih. To pomeni, da ve, kaj so naloge v timske delu, in zna sprejeti svojo vlogo v skupini. Je aktiven državljan v šoli, lokalnem in širšem družbenem okolju. Je občutljiv na družbena dogajanja in je motiviran za participativno reševanje izzivov. Seveda enake lastnosti pričakujemo tudi od strokovnih sodelavcev in vodstev.

Šola je močno vpeta v zunanji prostor. Brez sodelovanja z njim gotovo tudi v preteklosti ni šlo. Se je širitev kulture sodelovanja šole z okoljem in obratno v tem času kaj spremenila? Kako pri tem vidite svojo vlogo?

▶ Vsako leto izberemo rdečo nit centra, torej tisto, kar bomo prek leta spodbujali, razvijali. Izpostavimo tudi skupno ključno kompetenco in aktivnost na področju učenja učenja in razvoja ključne kompetence. Pouk spremljamo redno na mesečnih konferencah. Tedensko tesno soustvarjamo pedagoški proces z vodji programskih učiteljskih zborov in vodjo gimnazije ter koordinatorki. Najučinkovitejše pa je delo profesorjev samih – da s svojim delom postanejo promotorji novega, drugačnega načina pouka. Ne želim uvajati sprememb, ki bi jih odrejela z vrha, zelo spodbujam ideje, ki pridejo iz razreda – od učiteljev. Te so najbolj realne, izvedljive. Ko navdušim nekaj profesorjev, se »dober virus« običajno širi. Zavedam se, da moram ustvariti okolja in priložnosti za drugačne učne situacije, da bodo imeli profesorji dovolj manevrskega prostora, da bodo to upali in smeli početi. Organiziram okolja, v katerih si izmenjujemo svoje prakse. Podpiram timske pristope k delu in reševanju pedagoških izzivov. Pri tem je pomembno zagotavljati varnost, saj včasih kaj tudi ne uspe. Razvijam kulturo odprte komunikacije oziroma širokega dialoga, kritičnega prijateljstva, projektne dela, mentorske vloge. Sama sem človek, ki nenehno želim in uvajam spremembe, novosti. Sem zelo realna ... nikoli ne nagovoriš vseh.

Verjetno vedno ni šlo gladko ...

▶ Ovire bi pravzaprav težko navedla, v pomoč ste vi, zaposleni na Zavodu RS za šolstvo, kakšnega zunanjega partnerja bi še povabili k sodelovanju. Učitelji, ki učijo v srednjih strokovnih in tehniških programih, so v preteklosti lahko sodelovali v različnih projektih, ki so jih organizirali Gospodarska zbornica Slovenije, CEED, CPI (Vrata odpiram sam, SLAVIT, JA Slovenija itd.), tako da so opolnomočeni tudi s teh področij. Konkretno za gimnazije je treba pripraviti okolja in priložnosti, da bodo lahko izvajali bolj podjetnostne kompetence.

Šola je v okolju pomemben element. Včasih je bila središče znanosti, naprednih idej, tudi kulture. Kakšno mesto ima vaša šola pri razvoju kompetenc na lokalni ali regionalni ravni?

Še bolj lahko sodelujemo z lokalno in regionalno skupnostjo, Občino Naklo, Osnovno šolo Naklo, društvi. Skupaj ustvarjamo boljše pogoje za prijaznejše življenje v občini. Razvijamo in izvajamo skupne projekte. V zadnjem letu smo skupaj zasnovali in postavili novo turistično učno pot. Prav omenjena nova tematska pot je rezultat skupnega dela, vsebino so pripravljali naši učitelji, učitelji z Osnovne šole Naklo in strokovni sodelavci Centra za trajnostni razvoj podeželja ter Občina Naklo. Skupnost in okolje, v katerem živimo, lahko ustvarjamo le skupaj. Kar nekaj projektne ideje razvijamo in izvajamo v našem centru.

Gotovo je še kaj, kar bi si v prihodnosti na področju razvoja podjetnostnih kompetenc še želeli poglobiti ali pa širiti – ne le znotraj šole, pač pa tudi navzven – v okolje.

► Vključevanje akcijskega raziskovanja oziroma delovanja, organiziranje lastnega časa, kariernega načrtovanja. Morda bi lahko dolgoročno razmislili o tem, da bi gimnazijci v okviru splošne mature pri enem predmetu opravili projektno ali raziskovalno nalogo, tako kot jo opravijo maturanti pri biotehnologiji. Ta oblika dela res omogoča veliko prostora za razvoj novih priložnosti učenja, reševanja življenjskih izzivov na temeljih znanstvenega raziskovalnega pristopa k delu. Kot ključne kompetence je gimnazijcem pomembno približati tudi finančno in ekonomsko pismenost. Za to pa potrebujemo bolj odprte oziroma izbirne učne načrte in učitelje, ki v tem vidijo priložnost.

Ključni v vsakem projektu so dijaki. Zaradi njih in zanje se profesorji trudijo vsak dan. Iz dneva v dan ... Kaj so v tem projektu pridobili dijaki? Nam lahko predstavite kakšno avtentično situacijo?

► Dijaki so pridobili realne učne situacije, možnost opravljanja projektne dela v tujini, svoja likovna dela so razstavljali v prostorih zunaj BC Naklo, imeli so možnost nastopanja, raziskovalnega dela, timskega učenja. Ponosno lahko rečem, da pri takem načinu učenja ideje dobijo pomen in da smo šola, v kateri krepimo realnoživiljske kompetence. Gimnazijcem omogočamo, da smo šola za življenje.

Omenim lahko našo likovno razstavo Your Alps. To je eden od naših projektov, ki jih vodijo sodelavci projektne pisarne. Dijaki so bili vključeni v mednarodni projekt, v katerem sodelujejo šole in narodni parki iz držav celotnega alpskega loka. Vedno sta partnerja ena šola in en narodni park. V Sloveniji sodelujemo BC Naklo in Triglavski narodni park. Mlade želimo vzgajati in izobraževati za življenje v Alpah, iskanje priložnosti za zaposlitev, da se ne bi množično odseljevali. Najpogostejši način oziroma oblika preživetja ali zaposlitve v alpskem prostoru je na področju kmetijstva, naravovarstva, gozdarstva ali turizma. Danes so razmere drugačne. Razvita tehnologija nam omogoča opravljanje tudi drugačnih poklicev na daljavo in lahko ostaneš in živiš zelo kakovostno v alpskem svetu. Z omenjenim oblikovanjem skupnih programov, smo postali »Alpska šola«, saj izvajamo izobraževalne aktivnosti za mlade na tem področju. Projekt se je razširil in se nadaljuje. Konkretno učne situacije lahko izvajamo tudi z gimnazijci pri rednem pouku izbirnega strokovnega predmeta kmetijstvo.

Ena od naših aktivnosti je bila povezana z umetnostjo. Za svoje dijake smo izvedli fotografsko delavnico s profesionalnim fotografom. Konec tedna so dijaki preživeli s fotografom v alpskem prostoru. To je bilo vključeno v enega od projektov dni, na drugih projektivnih dnevih smo izvedli likovno delavnico, na kateri so dijaki na osnovi fotografij izdelali sliko v 3D-tehniki. Nastale so čudovite umetnine. Razstavili smo jih na izobraževanju v okviru projekta PODVIG na Brdu pri Kranju. Eden od predavateljev nas je spodbudil, naj stopimo v stik s slepimi in slabovidnimi, da je takšna slika lahko namenjena tudi njim. Tako smo navezali stik s Centrom IRIS v Ljubljani. Ta razstava, ki smo jo opremili z opisi v brajici, je gostovala potem v Planinskem muzeju v Mojstrani na tednu evropske in kulturne dediščine in v Informacijskem centru Bohinjka v Triglavskem narodnem parku. Ob odprtju so z nami sodelovali člani društva slepih in slabovidnih s Primorske. Na krajšem izobraževanju smo se seznanili, kako načrtovati neko aktivnost, da je vanjo mogoče vključiti tudi ranljivo populacijo (gibalno ovirane, slabovidne, naglušne in druge). Poleti 2020 je naša sodelavka sodelovala pri oblikovanju nove tematske poti v občini Naklo. Dijaki so opisne table opremili z brajico in celotno pot zastavili tako, da ni

nikakršnih ovir za gibalno ovirane ljudi. To so malenkosti, ki jih človek pridobi ob učenju z izkušnjami in vključevanju človeških virov. Če sodeluješ z drugimi, trajnostno razmišljaš, se spopadaš z negotovostjo in si pripravljen tvegati in prevzemaš pobudo. In še mnogo drugega. Vse to so podjetnostne kompetence, ki smo jih mi vsi in naši sodelavci pridobili tudi prek sodelovanja v projektu PODVIG.

Gotovo je danes pouk, če ga pogledamo primerjalno s tistim pred vstopom v projekt/-e, drugačen. Kaj se je spremenilo?

► Učitelji lažje pristopijo drug k drugemu, bolj so pripravljene sodelovati, več jih je pripravljenih ustvarjati skupaj. Nova situacija zaradi pandemije koronavirusa nas je še bolj »prisilila« k sodelovanju. Zdaj se na primer vsi ukvarjamo z novo tehniko, veliko promocije se izvaja prek filmov. Za snemanje filmov mora biti veliko ljudi hitro odzivnih, potrebne so ideje, scenariji, potrebuješ to in ono, ljudje morajo sodelovati, biti pripravljeni deliti svoje izdelke, jih ustvarjati. Tukaj se vidi fleksibilnost – učenje z izkušnjami. Čeprav je situacija izobraževanja na daljavo zelo zapletena in zahtevna, smo se morali hitro naučiti novih stvari, predvsem dela z novimi orodji in aplikacijami. V običajnih razmerah bi za to potrebovali veliko več časa, zdaj smo v to vrženi.

Povezujemo več projektov, NA-MA-poti in elemente formativnega poučevanja in spremljanja lahko vključimo tudi v podjetnost. Nekako se zdi, da vsi želimo drugačno šolo – bolj učinkovito, stvarno, odprto, ustvarjalno.

Gotovo se je kaj spremenilo tudi v vaši praksi pedagoškega vodenja ...

► Pomemben in ključen je nenehen akcijski pristop k delovanju in vodenju. Tako je izjemno pomembno strateško načrtovanje, za kar potrebujemo analizo stanja. Sledijo ključna vprašanja: kaj želimo, kam želimo, kateri so naši izzivi. Ko si odgovorimo, zakaj želimo izvajati določene dejavnosti, skupaj s sodelavci načrtujemo aktivnosti – najprej dolgoročne, nato še kratkoročne. Potem z viri, ki jih imamo, hodimo po skupni poti do načrtovanih zaključkov, ciljev. Takrat je pomembna evalvacija, ki pa je hkrati tudi osnova za naslednji akcijski krog. Ob zaključkih projektov in vmesnih uspešnih korakih se je treba poveseliti, dati priznanje, spodbudo.

Vsak od nas ima možnost, da svojo prakso še izboljša. Ali je na področju razvoja kompetenc podjetnosti kaj, kar nameravate v sodelovanju in povezovanju s šolami v prihodnosti okrepiti pri sebi?

► Sprejeti izziv, da še bolj izmenjujem svojo prakso in jo s tem tudi nadgrajujem.

Sodeč po najinem pogovoru, vam kakovostnih idej ne bo zmanjkalo. Veseli misel na to, da so v ospredju vedno dijaki, ne pozabljate niti na kolektiv, okolje ter na svoj lastni razvoj in napredek. Vas smem zaprositi še za zaključno misel?

► Čeprav smo veliko aktivnosti, ki jih zdaj opredeljujemo kot podjetnost, že izvajali, smo dobili nova znanja, navdih in samopotrditve, naj pouk še bolj oplemenitimo s praktično življenjsko vrednostjo. Dobili smo nove poslovne partnerje in okrepili svoja močna področja. Želimo izvajati šolo za življenje. Pomemben je projektivni in raziskovalni pristop, saj tako bolj sistematično vnašamo, izvajamo in širimo nova učna okolja. Vedno skupaj z najboljšim timom sodelavcev.

Hvala za pogovor. Prijeten, pa čeprav na daljavo ...